

שם מתני' אלא פר הבא על כל המצוות וכו'. פירש"י ז"ל שמרובה בגדים אינו מביא פר העלם דבר לא משלו ולא משל ציבור אבל מביא כשבה או שעירה דיחיד עכ"ל וכתב הרב באר שבע ז"ל אי אפשר שכיון לומר שאינו יכול להקריב ^{אשר} פר העלם דבר של ציבור דהא מרבינן בתורת כהנים דאפילו כהן הדיוט יכול להקריבו וכל שכן מרובה בגדים אלא מיירי בפר של הכהן המשיח עצמו דכתיב אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם וגו' והא דקראו פר העלם דבר לפי שגם הכהן המשיח אינו חייב אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה כדתנן לעיל וכו' ע"ש. ולפירושו אין מתיישב הא דכתב רש"י ז"ל לא משלו ולא משל ציבור דאי לא מיירי אלא בפר של כהן משיח לבד מאי האי דכתב ולא משל ציבור מהיכא תיתי דפר כהן משיח אתי משל ציבור עד דהוצרך להשמיענו דמרובה בגדים אינו מביא פר לא משלו ולא משל ציבור אלא משמעות פירוש רש"י שמפרש הא דתנן אין בין וכו' אלא פר הבא על כל המצוות היינו בין פר כהן משיח דהיינו אם חטא מרובה בגדים אינו מביא פר המשיח ובין פר העלם דבר של ציבור שאין מרובה בגדים יכול להקריבו אלא המשיח וזהו שכתב אינו מביא פר לא משלו אם חטא הוא ולא משל ציבור אם חטאו ציבור הוא אינו יכול להקריבו וכן מוכיחין דבריו לקמן דף י"ב ע"ב בד"ה ופליג עליה בחדא ע"ש. וסברא זו במתני' אשכחן לה לריב"א ז"ל שם ביומא פרק הוציאו לו דף נ"ז גבי אמר ראב"י אני ראיתיה ברומי והיו עליה כמה טיפי דמים של פר העלם דבר של ציבור ושעירי ע"ז וכתבו התוס' הקשה ריב"א והא בבית ראשון לא היתה פרוכת ובבית שני היתה פרוכת לא היו מקריבין פר העלם דבר כדתנן בפ"ק דמגילה אין בין כהן משיח למרובה בגדים אלא פר הבא על כל המצוות דכהן משיח מקריבו ולא מרובה בגדים ותירץ דבבית ראשון ובפרוכת דבבי איירי ור"י תירץ דבבית שני הוה וההיא דמגילה איירי בהוראת כהן משיח לעצמו דק"ל הוראת כהן משיח לעצמו כהוראת ב"ד לציבור דמייתי פר אם טעה ועשה בהוראת עצמו ודוקא משיח דכתיב אם הכהן המשיח אבל מרובה בגדים הרי הוא כשאר יחיד ומייתי כשבה או שעירה אבל פר העלם דבר של ציבור אפילו כהן הדיוט מצי לאקרוביה כדאיתא בתורת כהנים וכו' ע"ש הרי שלך לפניך דריב"א סבר דהא דקתני אין בין וכו' אלא פר הבא על כל המצוות

איירי נמי בשל ציבור שאין מרובה בגדים יכול להקריבו וזו היא דעת רש"י ז"ל כאן אבל ר"י סובר דלא איירי מתני' אלא בהוראת כהן משיח לעצמו דוקא וכן היא דעתם נמי שם בפ"ק דמגילה דף ט' ע"ב וכן הוא בנוזר דף מ"ז בד"ה דאילו משיח מביא פר הבא על כל המצוות וכן היא דעת הרמב"ם ז"ל שם בפ"ד מהלכות כלי המקדש דין י"ד אבל פר העלם דבר של ציבור אפילו כהן הדיוט מצי לאקרוביה ואפילו פר כהן משיח עצמו מצי הדיוט לאקרוביה אלא דלמצוה בעי כהן משיח בעצמו להקריבו כדאיתא בתורת כהנים ולקח הכהן המשיח אין לי אלא המשוח בשמן המשחה המרובה בבגדים מנין תלמוד לומר הכהן אם סופנו לרבות כהן אחר מה ת"ל ולקח הכהן המשיח אלא מצוה שיקבל כהן המשיח ואם קיבל כהן אחר עבודתו כשרה וע"ש להרב קרבן אהרן דף צ"ה ע"ב ופסקה הרמב"ם ז"ל להאי דתורת כהנים שם בפ"ה מהלכות מעשה הקרבנות דין ט"ו וע"ש להרב משנה למלך ומעתה קשה לדעת רש"י וריב"א ז"ל מהאי ברייתא דתורת כהנים דמה יענו בה ונ"ל דהכרחם הוא הא דתנן בפרק קמא דקידושין דף ל"ו הסמיכות וכו' והזאות נוהגים באנשים ולא בנשים וקא בעי הש"ס הזאה דהיכא אי דפרה וכו' אי דפנים הכהן המשיח כתיב בה ופירש"י אי דפנים הזאה דפנים וכו' האמורים בפר כהן משיח ופר העלם דבר של ציבור הכהן המשיח כתיב בהן למעוטי הדיוטות וכל שכן נשים וכו' הרי דסתמא דגמרא סובר דהא דכתיב גבי הקרבת פר משיח ולקח הכהן המשיח וכן הא דכתיב והביא הכהן המשיח גבי פר העלם דבר של ציבור מיעוטי נינהו למעוטי שאר כהנים דומיא דקרא דכתיב אם הכהן המשיח יחטא דאתי למעוטי ודלא כתורת כהנים דדרשי להו בריבויי. ואע"ג דהתוס' שם כתבו בשם הר"ם ליישב הסוגיא בתורת כהנים מ"מ שינויא דחיקא הוא ואע"ג דעל כרחנו לפרש כן גבי אי דפרה אלעזר כתיב בה למ"ד בכהן הדיוט מרבינן ליה לדורות כמ"ש התוס' שם רש"י וריב"א ז"ל אינם מפרשים כן אלא סוברים דהפירכא היא למאן דאמר לדורות בכ"ג דפליגי שם בפרק טרף בקלפי דף מ"ב ע"ב דאיכא דאמרי הכי ואיכא דאמרי הכי.

העולה מזה דרש"י וריב"א ז"ל דסמכי אההיא

סוגיא דפ"ק דקידושין דפשט משמעותה הוא כפרש"י ז"ל דלא סברה להאי ברייתא דתורת כהנים וסוברת דהא

דתנן אין בין כהן המשיח וכו' אלא פר הבא על כל המצוות היינו בין פר כהן משיח בין פר העלם דבר של ציבור כפירש"י הכא ולכך התוס' שם בפרק הוציאו לו לא איפרוכי מפרך מההיא דתורת כהנים לריב"א משום דסוגיא דפ"ק דקידושין מסייעא ליה אבל סיועי מסייעי מינה לפירוש ר"י משום דאיכא ליישב ההיא סוגיא דפ"ק דקידושין כהר"ם ז"ל ודו"ק.

שם במשנה ואין בין כהן משמש לכהן שעבר

אלא פר יוה"כ וכו'. כתבו התוס' שם בפ"ק דמגילה דף ט' ע"ב וז"ל אין בין כהן המשמש לכהן שעבר אלא פר יוה"כ ק' אמאי נקט לכהן שעבר דהא אפילו ביום שאירע בו פיסול לכהן המשמש ושמש זה תחתיו הוי חילוק זה שהפר בא מן המשמש אע"פ שאין משמש עכשיו כדאיתא בירושלמי וכו' ע"ש אבל מפירש"י כאן לא משמע הכי שכתב אין בין כהן המשמש וכו' ולאחר שחזר הוי פר של יוה"כ שלו ועשירית האיפה שלו משמע דלא הוי משל המשמש אלא לאחר שחזר אבל קודם שחזר אין באין אלא משל מי שנתמנה במקומו והכי דייק לישנא דמתני' דקתני לכהן שעבר ולא קתני לכהן שיעבור כדהקשו התוס' לדעת הירושלמי וסובר רש"י ז"ל דתלמודא דידן פליג אירושלמי והיא סוגיא דסוף פרק קמא דשבועות דדריש אשר לו ולא משל אחיו הכהנים ואי איתא לירושלמי הו"ל לאשמועינן רבותא ולא משל אותו המשמש תחתיו וכן ההיא דהקומץ רבה דקאמר דגלי רחמנא שחיטה בבעלים ואי כדעת הירושלמי הא לא הוי שחיטה בבעלים. ואע"ג דהתוס' שם בפ"ק דמגילה יישוב מיישבי להו נראה לו לרש"י ז"ל דשינויי דחיקי נינהו ולא סמכינן עליהו והעיקר דתלמודא דידן פליג אירושלמי. וראיתי להרב באר שבע שכתב אבל הרמב"ם בסוף הלכות שגגות פסק שהפר בא מן הכהן המשמש תחתיו ולא מן הכהן המשיח ביום שאירע בו פיסול עכ"ל ולי נראה שאין מדבריו שם שום הכרח וז"ל לפי שאין בין כהן משיח המשמש לכהן משיח שעבר אלא פר יוה"כ ועשירית האיפה של כל יום שאין מקריב אותם אלא כהן המשמש בכהונה גדולה עכ"ל הרי לא כתב אלא כהן המשמש תחתיו אלא כתב אלא כהן המשמש בכהונה גדולה דהיינו בכל השנה כהירושלמי. ועוד שהרמב"ם ז"ל שם איירי במשיח שעבר מחמת מום או זקנה שנפסל

לעבודה וע"ש להלח"מ לכך קאמר אין מקריב אותן אלא כהן המשמש וכו' ודו"ק.

שם בגמ' שעשה משה במדבר וכו'. עיין להרב

קרבן אהרן במכילתא דמילואים ולהרב באר שבע.

שם בגמ' ומציף עליו שמן וכו'. מפירוש רש"י

ז"ל נראה שמציף על העיקרים ונראה שהיה גורס ומציף עליהם דקאי על העיקרים אבל הרמב"ם ז"ל בריש פ"א מהלכות כלי המקדש כתב ונתן על המים שמן וכו' נראה שהיה גורס ומציף עליו דקאי אמים¹ והתימה ממרן הכ"מ ז"ל שם שהעתיק פירוש רש"י על דברי רבינו דנראה כאילו הם דעת אחת ואינו כן ודו"ק.

שם בגמ' ובו נמשחו כהנים גדולים ומלכים וכו'.

היכא רמיזא בתורה משיחת מלכים בשמן המשחה עיין להרמב"ן ז"ל שם בפירוש התורה בפסוק יהיה זה לי לדורותיכם.

שם בגמ' מלכי ישראל אין משוחין וכו'. פירש"י

ז"ל שם בכריתות [דף ה' ע"ב] ולא מלכי ישראל משבא דוד אבל שאול נמשח וכן היא דעת הרמב"ם ז"ל שם בפ"א מהלכות מלכים דין ז' וכן מסתברא שהרי לא אימעוט מלכי ישראל אלא מדכתיב קום משחהו כי זה וגו' כדאיתא לקמן והאי מיעוטא לא כתיב אלא בדוד ועיין להרב באר שבע.

דף י"ב ע"א בגמ' שראה שכתוב בתורה יולך

ה' אותך וגו'. עיין להרב באר שבע.

שם בגמ' ועל דבר זה היה משה דואג אמר שמא

ח"ו מעלתי בשמן המשחה וכו'. פירש"י שם בפ"ק דכריתות שמא מעלתי ששמתי שם יותר מדאי עכ"ל ר"ל ששמתי שמן על ראשו יותר מדאי עד שמפני כך ירד במקום שאינו ראוי למשחה דהיינו בזקנו והכי דייק שפיר לישנא דקאמר ועל דבר זה היה משה דואג כלומר על אותן שני טיפי מרגליות שהיו תלויות לו בזקנו כי המשיחה היא בתחילה יוצקין לו שמן על ראשו ואח"כ נותנין לו שמן בין ריסי עיניו או איפכא כדאיתא לעיל

1. ק"ל דבכל דוכתא אשכחן מים בלשון רבים ולא אשכחן

בלשון יחיד וממילא אין הכרח דהו"ל להרמב"ם גירסא אחרת ואה"ן

דפליגי רש"י והרמב"ם בעיקר הדין. יבר"ך ס"ט.